

સીમ્સ માથા અને ગરદન નુ કેન્સર

આહાર નો સ્વાદ સારો ન લાગે કે તમને ખોરાક ખાવા માં તકલીફ થાય, તો તમારા ડોક્ટર કે ડાયટીશન (પોષણશાસ્ત્રી) ને તેના વધિ કહો. શક્ય છે કે તમે જે રીતે ખોરાક ખાઓ છો, તેને બદલવા માટે તેઓ તમારી મદદ કરી શકે. રેડીએશન જે વસિતાર માં લેવા માં આવ્યું હોય તે જગ્યા ની ચામડી ની ખાસ દેખભાળ રાખો. સૂર્ય થી દૂર રહો, તેના પર ગરમ કે ઠંડા પાટાઓ લગાડવા નું ટાળો, તે જગ્યા પર માત્ર એજ લોશન કે મલમ લગાડો જેના માટે તમારા ડોક્ટરે તપાસી ને હા પાડી હોય અને તે વસિતાર ને ગરમ પાણી અને કોમલ સાબુ સાથે સાફ કરો. દાંત ની સારી સંભાળ લેવા થી મોઢા માં લાગતાં ચેપ અને દાંત ના સડા ના જોખમ ને ઘટાડી શકાય છે. તામરા દાંત ને સંભાળ પૂરવક બ્રશ કરવા થી, સડો, પેઢા ના રોગો અને જડબા ના ચેપો અટકાવવા માં મદદ મળી શકે છે.

સીમ્સ હોસ્પિટલ

રજી. ઓફિસ : પ્લોટ નં. 67/1, પંચામૃત બંગલોની સામે,
શુકન મોલની પાસે, સાયન્સ સીટી રોડ, સોલા, અમદાવાદ - 380060.
ફોન : +91-79-2771 2771-75 ફેક્સ : +91-79-2771 2770

અપોઈન્ટમેન્ટ માટે ફોન : **+91-79-2772 1257**
મોબાઈલ : **+91 99792 75555** ઈમેલ **cims.cancer@cimshospital.org**

24 X 7 મેડિકલ હેલ્પલાઇન +91-70 69 00 00 00

સીમ્સ હોસ્પિટલની એપ્લિકેશન ઇપલવ્ધ છે

CIMS Hospital Pvt. Ltd. | CIN : U85110GJ2001PTC039962 | info@cims.org | www.cims.org

એમ્બ્યુલન્સ અને ઈમરજન્સી સેવાઓ : +91-98244 50000, 97234 50000

છે. માથા / મસ્તિષ્ક ના અને ગરદન / ડોક ના કેન્સર માટે, બ્રેકથિરાપી નો ઉપયોગ એક્સટરનલ બીમ રેડીએશન થેરાપી સાથે કરવા માં આવે છે, પણ તેનો એકલો ઉપયોગ પણ કરવા માં આવી શકે છે અથવા તો તેને સર્જરી પછી પણ આપવા માં આવી શકે છે.

બ્રેકથિરાપી દરમ્યાન, તમારા રેડીએશન ઓકોલોજિસ્ટ, ટ્યૂમર (ગાંઠ) ની અંદર અને તેની આસપાસ ની પેશીઓ માં પાતળી, પોલી, પુલાસ્ટિક ની નળીઓ મૂકે છે. આ નળીઓ જીણા રેડીઓએક્ટિવ (કરિણોત્સર્ગી) બીજો થી ભરેલી હોય છે, જે કેન્સર ને મારવા માટે, ટૂંકા સમય પૂરતા તે જ સ્થાન પર રહે છે. આ બીજો અને નળીઓ ને પછી કાઢી લેવા માં આવે છે. ઓછી-માત્રા-દર વાળી બ્રેકથિરાપી માં, બીજો ને તે સ્થાને એક થી ત્રણ દવિસ માટે રહેવા દેવા માં આવે છે. ઉચ્ચ-માત્રા-દર વાળી બ્રેકથિરાપી માં, સમકક્ષ માત્રા માં દવા આપવા માટે, એક રેડીઓએક્ટિવ (કરિણોત્સર્ગી) બીજ નળીઓ માં વિવિધ સ્થિતિઓ પર થોડા સમય માટે રહે છે, અને સામાન્ય રીતે તે બે થી ત્રણ દવિસો ના સમય ગાળા માં થોડી બેઠકો માં આપવા માં આવે છે. બ્રેકથિરાપી નો ચોક્કસ પ્રકાર અને બીજ ને સ્થાન પર રાખવા નો સમય નો આધાર તમારા કેન્સર અને સારવાર ના આયોજન પર રહેલ છે.

સંભવિત આડ-અસરો :

રેડીએશન થેરાપી ની આડઅસરો, જે વસિતાર માં સારવાર આપવા માં આવતી હોય, તેના પૂરતી સીમિતિ હોય છે. આડઅસરો માં શામેલ હોય શકે છે, ચામડી માં લાલાશ થઈ જવી, મુખ માં અને ગાળા માં ચાંદા પડવા, મોઢુ શુષ્ક (કોરું) પડવું, જાડો ગળકો, સ્વાદ ફરી જવો, ગળવા માં દુખાવો થવો અને તમારા માથા, ડોક અને ચેહરા પર થી વાળ ઓછા થઈ જવા. થાક કે થકાન અનુભવવી એ પણ ખૂબ સામાન્ય છે. આહાર નો સ્વાદ અને જે માત્રા માં તમારી લાળ ની ઉત્પત્તિ થાય છે, તે તમારી સારવાર ના પૂરા થયા પછી સુધરવી જોઈએ. દરેક દરદી માં આડઅસરો અલગ અલગ હોય છે. અમુક કસિસાઓ માં આડઅસરો થોડા દવિસો ની અંદર જ ઘટવા લાગે છે, પરંતુ મોટાભાગ ના કસિસાઓ માં, આડઅસરો થોડા અઠવાડીયાઓ ને ઘટવા માં થોડા અઠવાડીયાઓ લાગે છે, પરંતુ વધુ ઈન્ટેસિવિ (સઘન) સારવાર માં સુધારો આવવા માં લાંબો સમય લાગે છે.

તમને શક્ય હોય તેટલા આરામદાયક રાખવા માટે દવાઓ સૂચવવા માં આવી શકે છે. વજન ને ઘટવું અટકાવવા માં મદદ મળે તે માટે પોષણ-પૂરકો મહત્વ ના છે. જો તમારી સારવાર દરમ્યાન, કોઈ પણ ક્ષણે તમને અગવડતા અનુભવાય, તમારા ડોક્ટર કે નર્સ ને તેના વધિ જણાવો. તમને સારૂ લાગે તે માટે તેઓ તમને દવાઓ સૂચવી શકે છે. જો તમે કુપોષણ નો શકિર થયા હો અથવા તમને વધુ પોષણ ની જરૂર હોય, તો ક્યારેક ફિડિંગ ટ્યુબ (નાક માં ખોરાક આપવા માટે ની મૂકવા માં આવતી નળી) મદદરૂપ થઈ શકે છે.

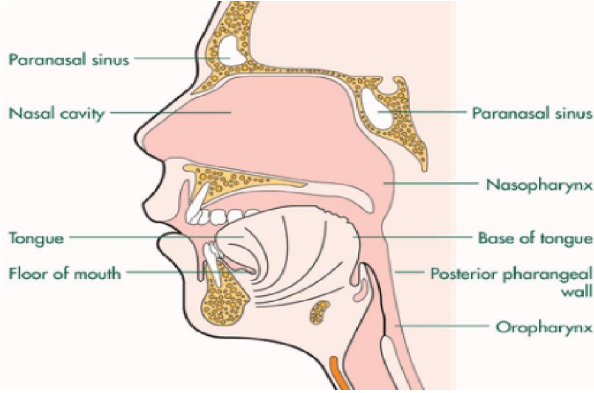
સારવાર દરમ્યાન તમારી પોતાની સંભાળ માટે :

સારવાર દરમ્યાન પુષ્કળ આરામ કરો, અને મદદ માટે પૂછતા અચકાશો નહી. તમારા ડોક્ટર ની સલાહો ને અનુસરો. જો તમને કોઈ પણ બાબત વધિ કોઈ પ્રશ્ન હોય, તો તેના વધિ પૂછી લો. તમે જે પણ દવાઓ કે વટિમનિસ લેતા હો, તેના વધિ તમારા ડોક્ટર ને જણાવો, જેથી તે ખાતરી કરી શકો કે રેડીએશન થેરાપી દરમ્યાન તેઓ નો ઉપયોગ સુરક્ષિત છે. સંતુલિત આહાર ખાઓ. જો

માથા અને ગરદન ના કેન્સર :

માથા અને ગરદન ના ટ્યૂમરો (ગાંઠો), માથા ના અને ગરદન ના ભાગ માં કોઈ પણ જગ્યા એ થઈ શકે છે. માથા માં અને ગરદન માં ટ્યૂમર (ગાંઠ) કઈ જગ્યા એ થયું છે તેના પર સારવાર ના વકિલ્પો નો આધાર હોય છે. (દાખલા તરીકે જીભ માં ટ્યૂમર હોવા ની વરિદ્ધ માં ગળા માં હોવું) કારણ કે દરેક ગાંઠ ની જગ્યા નો પ્રતભાવ, દરેક પ્રકાર ની સારવાર પ્રત્યે અલગ અલગ હોય છે. માથા / મસ્તિષ્ક અને ગરદન ના કેન્સર નો ઉપચાર કરી શકે તેવા બે મુખ્ય સરવાર ના પ્રકારો માં આવે છે, ક્યાં તો રેડિએશન થેરાપી અથવા તો સર્જરી. ક્યારેક, કેન્સર ફરી પાછું ન આવવા અથવા તેની શરીર ના અન્ય અંગો માં ન ફેલાવવા ની સંભાવના માં વધારો કરવા માટે રેડિએશન થેરાપી ની સાથે, કેમોથેરાપી (કમીચક્રિતિસા) અને / અથવા ટાર્ગેટેડ સસ્ટિમિક્સ થેરાપી (લક્ષતિ પ્રણાલીગત ઉપચાર) નો ઉપયોગ કરવા માં આવે છે.

રેડિએશન ના કારણે થયેલા નુકસાન ને સુધારવા ની ક્ષમતા જળવાયેલી હોય છે.

સર્જરી (શસ્ત્રક્રિયા) :

સર્જરી, એ સારવાર માટે નો મહત્વ નો ઉપચારાત્મક રસ્તો છે. બાયોપ્સી કરવા ની સાથેસાથ એક લવચીક એન્ટીસક્રોપક્ટિ કેમરા વાળા નળી વડે તમારા નાક, મુખ કે ગળા ના ભાગ નું મૂલ્યાંકન કરી ને, તમારા સર્જન સંપૂર્ણપણે નક્કી કરી શકે છે કે ટ્યૂમર (ગાંઠ) નો ફેલાવો થયો છે કે નહીં. જો સર્જરી તમારી સારવાર નો એક ભાગ હોય, તો તમારા સર્જન ટ્યૂમર (ગાંઠ) ની સાથે સાથે તેની આજુ બાજુ ની થોડી સ્વસ્થ પેશીઓ પણ દૂર કરી શકે છે. ટ્યૂમર (ગાંઠ) ના સ્થાન ના અને તે કેટલુ વકિસિતિ થયું (વધી ગયું) છે તેના આધારે સર્જન તમારી ગરદન માં રહેલી લીમ્ફ નોડ્સ (લસકા ગાંઠો) ને પણ, સર્જરી દ્વારા દૂર કરી શકે છે. આ લીમ્ફ નોડ્સ (લસકા ગાંઠો), જે સામાન્ય રોગપ્રતિકરક તંત્ર નો એક ભાગ છે, તે અમુક પ્રકાર ના ટ્યૂમરો (ગાંઠો) ના ફેલાવા માટે નો સૌથી સામાન્ય રસ્તો છે. તમારા ડોક્ટર ને, તમારા કેન્સર માં લીમ્ફ નોડ્સ (લસકા ગાંઠો) ના શામેલ હોવા ની શક્યતા વધી, અને તમારી ગરદન માં રહેલી લીમ્ફનોડ્સ માટે તમારે સર્જરી કરાવવા ની કે રેડિએશન લેવા ની જરૂર છે કે કેમ, તેના વધી પૂછો.

અમુક કસિસાઓ માં, સર્જરી સાથે રેડિએશન ને સંયોજિત કરવા માં આવેલ હોય છે. જો રેડિએશન મુખ્ય સારવાર હોય, તો અમુક સર્જરી આગળ જતાં મદદરૂપ થઈ શકે છે, પણ તેનું નરિધારણ અલગ-અલગ કેસ પર આધાર રાખે છે. જો સર્જરી મુખ્ય સારવાર હોય, તો સર્જરી પછી રેડિએશન મદદરૂપ થઈ શકે છે, જો રોગ વધુ આગળ વધ્યો છે તેવું જણાય તો.

કેમોથેરાપી (કમીચક્રિતિસા) :

આ સારવાર પ્રકરણો માં જુદી-જુદી પદ્ધતિઓ થી કેન્સર ના કોષ નો નાશ કરવા માટે ની ક્ષમતા છે. ઘણી વખત, શ્રેષ્ઠ પરણિમ મેળવવા માટે, એક થી ત્રણ અલગ અલગ પ્રકાર ની દવાઓ નું સંયોજન કરવા માં આવે છે. સારવાર માં દવા ની માત્રા અને તેનું શેડ્યૂલ (દવા દેવા નો સમય) અલગ અલગ હોય છે, પણ સામાન્ય રીતે, કેમોથેરાપી (કમીચક્રિતિસા) રેડિએશન થેરાપી દરમ્યાન આપવા માં આવે છે. અમુક કસિસાઓ માં, કેમોથેરાપી (કમીચક્રિતિસા), રેડિએશન થેરાપી ની સારવાર પહેલા આપવી, એ મદદરૂપ થઈ શકે છે. આ પ્રકાર ની સારવાર ને નીઓએડજુવન્ટ કેમોથેરાપી કહેવાય છે.

ટાર્ગેટેડ થેરાપી :

આમાં અમુક ચોક્કસ પરમાણુઓ, જેમ કે એપીડર્મલ ગ્રોથ ફેક્ટર રસિપ્ટર (EGFR), તેઓ પર કરવા માં આવતી એન્ટી-કેન્સર (કેન્સર ને અટકાવવા

માટે ની) સારવાર પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવા નો સમાવેશ થાય છે. તેનો ઉપયોગ રેડિએશન થેરાપી સાથે પણ કરી શકાય છે.

એક્ષટર્નલ બીમ રેડિએશન થેરાપી :

રેડિએશન થેરાપી ની સારવાર ટેનક્રિ પીડારહિત સત્રો ની શ્રેણી માં આપવા માં આવે છે. રેડિએશન સારવાર માત્ર અમુક મનિટિ જ લે છે, પરંતુ દરેક સત્ર માં 30 મનિટિ લાગે છે, જેમાં શામેલ છે અંદર પ્રવેશ કરવા નું, કપડાં બદલાવવા નું, જરૂરી સ્થિતિમાં આવવા નું અને રેડિએશન મેળવવા નું. સામાન્ય રીતે સારવાર પાંચ થી સાત અઠવાડિયા સુધી, સોમવાર થી શુક્રવાર દરરોજ આપવા નું નરિધારિત કરવા માં આવે છે.

સારવાર શરૂ કરતાં પહેલા, તમારા રેડિએશન ઓકોલોજિસ્ટ તમારા શરીર ના જે વસિતાર માં સારવાર આપવા ઇચ્છતા હોય, તેના વધી તમારી સાથે નક્કી કરવા માટે, એક આયોજિત બેઠક ગોઠવવા માં આવશે. આ પ્રકરણો સામિયુલેશન કહેવાય છે. આ સામિયુલેશન માં એક્સ-રે અને / અથવા સર્ટિફિકેટ કરવા માં આવે છે. સારવાર દરમ્યાન તમને શાંત અને સ્થિર રહેવા માં મદદ મળે તે માટે, તમારા ડોક્ટર તમારા માથા અને ખભા ના ભાગ ઉપર પ્લાસ્ટિક નું એક આવરણ મૂકે છે. આ બંધ-બેસતુ ઉપકરણ, જે એ ખાતરી કરવા માટે બનાવવા માં આવ્યું છે કે સારવાર દરમ્યાન ઓછા માં ઓછી હલન ચલન થાય, તેમાં થી તમે જોઈ શકો છો અને શ્વાસ લઈ શકો. અમુક કસિસાઓ માં, બીજા ઉપકરણો એ ખાતરી કરવા માં મદદરૂપ થઈ શકે છે કે તમારા મુખ ના સામાન્ય ભાગો ને રેડિએશન મળવા થી દૂર રાખી શકાય.

- થ્રી-ડાઈમેન્શનલ કન્ફોર્મલ રેડિયોથેરાપી (3D-CRT), અસરગ્રસ્ત ક્ષેત્ર માં રેડિએશન ની ચોક્કસ માત્રા આપવા માટે, બહુવધી રેડિએશન સારવારો ના ક્ષેત્રો ને જોડે છે.
- ઇન્ટેસિટી મોડ્યુલેટેડ રેડિએશન થેરાપી (IMRT), 3D-CRT નો એક પ્રકાર છે, જે દરેક રેડિએશન બીમ ની તીવ્રતા ને અલગ પાડી ને રેડિએશન માં આગળ વધુ ફેરફાર કરે છે. આના થી, લક્ષતિ વસિતાર માં રહેલી પેશીઓ માં આપવા માં આવતી રેડિએશન ની દવા ની માત્રા માં ચોક્કસ ગોઠવણ કરવા ની પરવાનગી આપે છે. ઘણીવાર, સારવાર પૂરી થયા પછી મોઢુ શુષ્ક પડી જવા ની, કે બીજી આડઅસરો થવા ની શક્યતા ને ઘટાડવા માં IMRT મદદ કરી શકે છે.

ઈન્ટરનલ રેડિએશન થેરાપી :

બ્રેકથિરાપી તરીકે પણ જણાતી આ સારવાર માં, રેડિએશન ની દવા વધુ લક્ષતિ માત્રા માં આપવા માટે, ટ્યૂમર અથવા તેની આસપાસ ની પેશીઓ માં રેડિયોએક્ટિવ (કરિણોત્સર્ગી) પદાર્થો ને અંદર દાખલ કરવા માં આવે

સારવાર કરવી :

માથા / મસ્તિષ્ક અને ગરદન / ડોક નું કેન્સર

- મુખ અને ગળા ના ભાગ માં આવેલ અવયવો ને દેખાતું સમજૂતી-ચતિર

રેડિએશન થેરાપી :

રેડિએશન થેરાપી માં, કેન્સર કોષો ની સારવાર માટે, કેન્સર ના કોષો પર રેડિએશન કેન્દ્રિત કરી ને તેઓ ની વૃદ્ધિવા ની ક્ષમતા નો નાશ કરવા નો સમાવેશ થાય છે. આસપાસ રહેલી સ્વસ્થ પેશીઓ ને પણ રેડિએશન ની અસર થઈ શકે છે અને તેઓ ને થોડું નુકસાન થઈ શકે છે. જોકે, કેન્સર ના કોષો ની સરખામણી માં, સામાન્ય સ્વસ્થ કોષો ની સ્થિતિમાં, રેડિએશન ના કારણે થયેલ ઇજા માં થી વધુ સારી રીતે સુધાર આવી શકે છે, કારણ કે તેઓ માં